

Dosarul nr.3ra-576/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – V. Dodon

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – G. Dașchevici, V. Negru, A. Bostan

DECIZIE

02 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Nina Vascan
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Anatolie Martînov,
în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Anatolie Martînov împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, terți Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și Vasile Bocmaru cu privire la constatarea faptului prelucrării datelor cu caracter personal și repararea prejudiciului,
împotriva deciziei din data de 23 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a respins apelul declarat de către Anatolie Martînov, s-a menținut hotărârea din data de 12 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

constată:

La 05 mai 2016 Anatolie Martînov s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva IP „Agenția Servicii Publice” (succesor în drepturi al Întreprinderii de Stat Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”), terți Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și Vasile Bocmaru, prin care a solicitat constatarea faptului prelucrării datelor cu caracter personal de către Întreprinderea de Stat Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” în data de 04 noiembrie 2015, orele 10.30 și încasarea prejudiciului moral cauzat în mărime de 50 000 lei pentru prelucrarea ilegală a datelor cu caracter personal. (f.d. 2-4,19, 69)

În motivarea acțiunii Anatolie Martînov a indicat că în luna martie 2016 s-a adresat cu cerere către ÎS Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” referitor la prelucrarea datelor lui cu caracter personal, pentru perioada de la 01 noiembrie 2015 până la 22 martie 2016.

Prin răspunsul nr. 01/M-115/16 din 30 martie 2016 i s-a comunicat că angajatul Secției securitate și regim al ÎS Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” la 04 noiembrie 2015 a accesat datele sale cu caracter personal în legătură cu inițierea anchetei de serviciu, în baza petiției depusă de către Galina Goliș, în care a fost implicată soția reclamantului Elena Martînov, angajată a ÎS Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”.

În opinia reclamantului datele sale cu caracter personal au fost accesate ilegal, deoarece el personal nu a avut nici o legătură cu cazul cercetat. Astfel, datele sale cu

caracter personal au fost accesate în interese personale și meschine, pentru a fi furnizate unor persoane interesate și pentru a i se prejudicia imaginea, cauza vătămării integrității corporale sau a atenta la viața și sănătatea sa, întrucât a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne în funcția de șef al Direcției Generale Analiză Monitorizare și Evaluarea Politicilor, unde asigura controlul și supravegherea activității tuturor subdiviziunilor subordonate, inclusiv, avea menirea de a efectua controale complexe și inopinate, în cadrul cărora se supunea verificării întreaga activitate a subdiviziunilor, inclusiv activitatea specială de investigații.

Anatolie Martînov a menționat că este îngrijorat de viața și sănătatea sa, cât și a membrilor familiei sale. Drept urmare a recepționării răspunsului a expediat în adresa ÎS Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” și a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal cerere prealabilă, prin care a solicitat recuperarea prejudiciului de imagine și moral în mărime de 100 000 lei pentru prelucrarea datelor sale cu caracter personal contrar prevederilor legale.

Prin răspunsul ÎS Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” nr. 01M-163/16 din 28 aprilie 2016 s-a refuzat în satisfacerea cererii prelabile. Răspuns pe care reclamantul îl consideră ca fiind unul abstract, fără a fi indicate motivele și cadrul legal care a permis accesarea datelor cu caracter personal.

Reclamantul a mai menționat că deși cererea prealabilă a fost expediată și în adresa Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal pentru informare și sesizare din oficiu, acesta nu s-a autosesizat referitor la încălcările admise de către angajații ÎS Centrului Resurselor Informaționale de Stat „Registru” și nu a întreprins măsurile de rigoare întru neadmiterea pe viitor a unor asemenea derogări de la cadrul legal.

În aceste circumstanțe Anatolie Martînov a susținut că prin acțiunile sale angajatul ÎS Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” a încălcat în mod flagrant art. 8, alin. (1) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, potrivit căruia orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

Mai mult, drept urmare a înaintării plângerii în temeiul art. 27 din Legea nr. 133 din 08 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal, la data de 19 octombrie 2016 Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a inițiat controlul privind legalitatea acțiunii de prelucrare a datelor sale cu caracter personal. Prin decizia nr. 300 din 29 decembrie 2016 s-a dispus constatarea încălcării de către ÎS Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” a prevederilor art. 4, alin. (1), lit. a), b) și art. 5, alin. (1) din Legea nr. 133 din 08 iulie 2011.

Prin hotărârea din 21 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Martînov, s-a încasat din contul IP „Agenția Servicii Publice” în beneficiul lui Anatolie Martînov prejudiciul moral în mărime de 2 000 lei, în rest cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca neîntemeiată. (f.d. 98,101-103, vol.I)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 18 aprilie 2019 a admis apelurile declarate de către Anatolie Martînov și IP „Agenția Servicii Publice”, a casat hotărârea din data de 21 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani cu remiterea cauzei la rejudecare, deoarece a fost încălcată procedura de examinare a cauzei. (f.d. 136,137-147, vol. I)

Prin hotărârea din data de 12 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Anatolie Martînov împotriva IP

„Agenția Servicii Publice”, terți Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și Vasile Bocmaru cu privire la constatarea faptului prelucrării datelor cu caracter personal de către ÎS Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” în data de 04 noiembrie 2015 și încasarea prejudiciului moral cauzat în mărime de 50 000 lei pentru prelucrarea ilegală a datelor sale cu caracter personal. (f.d. 195, 207-212, vol.I)

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond Anatolie Martînov a depus, în termen, la 02 noiembrie 2020 apel nemotivat și la data de 27 ianuarie 2020 apelul motivat, ori la materialele cauzei nu se atestă dovada notificării hotărârii motivate lui Anatolie Martînov.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 23 februarie 2021 a respins apelul declarat de către Anatolie Martînov, a menținut hotărârea din data de 12 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d. 21,22-32, vol.II)

Instanțele de judecată în temeiul art. 19, alin. (1) din Legea nr. 133 din 08 iulie 2011, au concluzionat că cererea de chemare în judecată este neîntemeiată, deoarece controlul asupra conformității prelucrării datelor cu caracter personal cu cerințele prezentei legi se efectuează de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, care acționează în condiții de imparțialitate și independență. La caz, până la momentul emiterii actului administrativ contestat și adresării cu acțiune în instanța de judecată Anatolie Martînov nu s-a adresat autorității publice competente Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal cu plângere în vederea constatării prelucrării datelor cu caracter personal de către autoritatea publică pârâtă.

Astfel, este cert că Anatolie Martînov nu s-a adresat către IP „Agenția Servicii Publice” după data emiterii deciziei Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr. 300 din 29 decembrie 2016 cu cerere privind repararea prejudiciului moral cauzat în rezultatul prelucrării datelor sale cu caracter personal în baza constatărilor autorității publice competente. Or, rațiunea procedurii prealabile constă anume în faptul că IP „Agenția Servicii Publice” i se acordă posibilitatea de a-și controla și repara benevol greșeala în sensul anulării actului sau întreprinderii altor acțiuni pretinse de persoană.

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs Anatolie Martînov, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii. (f.d. 34-35, vol.II)

În motivarea recursului Anatolie Martînov a menționat că instanțele de judecată nu s-au expus în mod cert asupra motivelor/argumentelor ce ar servi ca temei de constatarea faptului de prelucrare ilegală a datelor cu caracter personal, nu au luat în considerație decizia Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr. 300 din 29 decembrie 2016, prin care s-a constatat faptul încălcării și prelucrării ilegale a datelor cu caracter personal a recurentului.

Recurentul de asemenea a mai menționat că instanțele de judecată au ignorat aplicarea prevederilor Legii nr.130 din 08 iunie 2011 și a Convenției Consiliului Europei din 28 ianuarie 1981 pentru protecția persoanelor cu privire la procesarea automată a datelor cu caracter personal.

Pentru început instanța de recurs menționează că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În speță procedura administrativă a fost inițiată la 05 mai 2016 și se referă la o activitate administrativă inițiată până la 01 aprilie 2019, astfel, prin prisma art. 258, alin. (3) din Codul administrativ, referitor la procedură vor fi aplicate dispozițiile Codului administrativ, iar în partea fondului vor fi aplicate prevederile legale în vigoare la momentul depunerii acțiunii, și anume a Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (abrogată la 01 aprilie 2019).

Cu referire la termenul de depunere a recursului instanța de recurs reține prevederile art. 245 din Codul administrativ potrivit cărora recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 23 februarie 2021.

Anatolie Martînov s-a conformat prevederilor legale și în termen la 05 martie 2021 a depus recursul motivat. (f.d. 34-35, vol.II)

La 22 aprilie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa IP „Agenția Servicii Publice” și a lui Vasile Bocmaru copia recursului declarat de către Anatolie Martînov. (f.d. 43, vol. II)

La 07 mai 2021 IP „Agenția Servicii Publice” a depus referință asupra recursului înaintat de către Anatolie Martînov, prin care a solicitat respingerea recursului, deoarece argumentele expuse nu sunt obiective. (f.d. 47-48, vol.II)

Prin încheierea din 26 mai 2021 a Curții Supreme de Justiție recursul, depus de către Anatolie Martînov împotriva deciziei din 23 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a numit spre examinare în fond, în complet de cinci judecători.

Conform articolului 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. În speță, completul specializat nu a considerat oportun de a cita participanții la proces și reprezentanții acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului au fost expuse cu suficientă claritate, iar IP „Agenția Servicii Publice” prin referință și-a expus opinia sa asupra temeiniciei recursului.

Verificând argumentele invocate în recurs și în referință pe baza materialelor din dosar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia că recursul urmează să fie admis din considerentele ce preced.

Articolul 248 din Codul administrativ stipulează la alin. (1) lit. b) că, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează parțial decizia instanței de apel și emite o nouă decizie în partea casată.

În interpretarea art. 244, alin. (2) coroborat cu art. 231, alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 22 și art. 219, alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal administrate, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici

de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

În conformitate cu prevederile art. 194 din Codul administrativ, (1) în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept. (2) În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Recapitulând esența litigiului, în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, instanța de recurs reține starea de fapt constatată de instanțe și confirmată de părți.

Astfel, probatoriul acumulat în materialele dosarului demonstrează că Anatolie Martînov s-a adresat cu cerere către ÎS Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” referitor la prelucrarea datelor sale cu caracter personal, pentru perioada noiembrie 2015 – martie 2016. (f.d. 5, vol.I)

Prin răspunsul nr. 01/M-115/16 din 30 martie 2016 ÎS Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” a confirmat accesarea datelor cu caracter personal ale lui Anatolie Martînov, însă a comunicat că acestea au fost prelucrate în legătură cu inițierea anchetei de serviciu a soției reclamantului Elena Martînov, angajată a ÎS Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”. (f.d.7, vol.I)

La 12 aprilie 2016 Anatolie Martînov a adresat ÎS Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” cerere prealabilă, prin care a solicitat recuperarea prejudiciului de imagine și moral în mărime de 100 000 lei pentru prelucrarea datelor sale cu caracter personal contrar prevederilor legale. (f.d. 10-11, vol.I)

Prin răspunsul ÎS Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” nr. 01M-163/16 din 28 aprilie 2016 s-a refuzat în satisfacerea cererii prealabile, menționând că datele cu caracter personal accesate nu au fost făcute publice și nu au fost prezentate tertului, accesarea datelor s-a efectuat prin vizualizare, fără imprimare, transmise, schimbate sau ștergere. (f.d. 12-132, vol.I)

Anatolie Martînov, nefiind de acord cu răspunsul ÎS Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” nr. 01M-163/16 din 28 aprilie 2016, a depus prezenta acțiune la 05 mai 2016, solicitând constatarea faptului prelucrării datelor cu caracter personal de către Întreprinderea de Stat Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” în data de 04 noiembrie 2015 și încasarea prejudiciului moral cauzat în mărime de 50 000 lei pentru prelucrarea ilegală a datelor cu caracter personal. (f.d. 69, vol.I)

La 19 octombrie 2016 Anatolie Martînov a depus plângere către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, prin care a invocat prelucrarea la 14 noiembrie 2015 de către ÎS Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” a datelor sale cu caracter personal.

Prin decizia Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr. 300 din 29 decembrie 2016 s-a constatat faptul încălcării și prelucrării ilegale a datelor cu caracter personal ce-l vizează pe Anatolie Martînov, efectuată la 14 noiembrie 2015. (f.d. 56-58, vol. I)

Fiind investită cu judecarea cauzei în prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani prin hotărârea din data de 12 octombrie 2020 a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Anatolie Martînov împotriva IP „Agenția Servicii Publice”, terți Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și Vasile Bocmaru cu privire la constatarea faptului prelucrării datelor cu caracter personal de către ÎS Centrul

Resurselor Informaționale de Stat „Registru” și încasarea prejudiciului moral cauzat în mărime de 50 000 lei pentru prelucrarea ilegală a datelor sale cu caracter personal. (f.d. 195,207-212, vol.I)

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 23 februarie 2021 a respins apelul declarat de către Anatolie Martînov, a menținut hotărârea din data de 12 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d. 21,22-32, vol.II)

Această concluzie este considerată de către completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție parțial eronată din considerentele ce preced.

Reclamantul contestă activitatea administrativă desfășurată ilegal de către IP „Agenția Servicii Publice” prin prelucrarea ilegală a datelor cu caracter personal, activitate care i-a cauzat prejudiciu moral. În acest scop Anatolie Martînov la 14 martie 2016 a solicitat informația privitor la prelucrarea datelor cu caracter personal. Recepționând răspunsul ÎS Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”, la 14 aprilie 2016 a depus cerere prealabilă, prin care a solicitat compensarea prejudiciului cauzat prin prelucrarea ilegală a datelor cu caracter personal.

Fiindcă acțiunile contestate au avut loc în anul 2015, litigiului îi sunt aplicabile prevederile Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08 iulie 2011, Legii cu privire la petiționare nr. 190-XIII din 19 iulie 1994 și Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform art. 16 din Legea nr. 190-XIII din 19 iulie 1994 petiționarii, care consideră că drepturile lor sunt lezate și nu sunt de acord cu deciziile organului sau persoanei oficiale, care au examinat petiția, au dreptul de a se adresa în instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data comunicării deciziei, dacă, conform legii, se adresează direct în instanță, sau de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă, sau, în caz dacă în intervalul menționat nu au primit răspuns – din ziua când trebuiau să-l primească.

Petiționarul depune în instanța de contencios administrativ, concomitent cu cererea, și răspunsul organului sau persoanei oficiale, care i-au refuzat restabilirea dreptului.

În cazul când petiționarul nu a primit nici un răspuns în termenele stabilite, el va menționa acest fapt în cererea depusă, iar instanța de contencios administrativ va cere răspunsul respectiv.

Instanța de contencios administrativ examinează cererea conform prevederilor Legii contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000.

Conform art. 1, alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (în vigoare la data depunerii acțiunii), orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Articolul 3, alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 prevede că, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi, subdiviziunile autorităților

publice și funcționarii din structurile specificate. Obiect al acțiunii în contenciosul administrativ poate fi și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Noțiunea „act administrativ” este reglementată atât în art. 2 din Legea nr. 793 din 10 februarie 2000, cât și în Rezoluția (77) 31 „Cu privire la protecția individului față de actele autorităților administrative”, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997. Ținând seama de prevederile menționate, actul administrativ poate fi definit ca fiind un act unilateral, cu caracter normativ sau individual, adoptat sau emis de către o autoritate publică sau de o persoană privată împuternicită prin lege sau printr-un act administrativ, în mod unilateral, în baza și în vederea exercitării legii, pentru nașterea, modificarea sau stingerea unor raporturi juridice de drept administrativ.

Din conținutul art. 17, alin. (1) din Legea nr. 793 din 10 februarie 2000 rezultă că cererea prin care se solicită recunoașterea dreptului pretins poate fi înaintată în termen de 30 de zile, în cazul în care legea nu dispune altfel. Acest termen curge de la: data primirii răspunsului la cererea prealabilă sau data comunicării actului administrativ, în cazul în care legea nu prevede procedura prealabilă.

Anatolie Martînov, nefiind de acord cu răspunsul ÎS Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” nr. 01M-163/16 din 28 aprilie 2016, prin care s-a refuzat în satisfacerea cererii prealabile, a depus prezenta acțiune, prin care a solicitat constatarea faptului prelucrării datelor cu caracter personal și încasarea prejudiciului moral suportat în legătură cu prelucrarea ilegală a datelor cu caracter personal.

Astfel, se constată că Anatolie Martînov s-a conformat prevederilor legale și în terme de 30 de zile de la recepționarea răspunsului ÎS Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru” nr. 01M-163/16 din 28 aprilie 2016 s-a adresat cu prezenta acțiune, solicitând recunoașterea încălcării dreptului pretins și repararea prejudiciului pentru încălcarea acestui drept.

Cu referire la pretenția privind constatarea faptului prelucrării datelor cu caracter personal instanța de recurs menționează că în conformitate cu prevederile art. 19, alin. (1) din Legea nr. 133 din 08 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal, controlul asupra conformității prelucrării datelor cu caracter personal cu cerințele prezentei legi se efectuează de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, care acționează în condiții de imparțialitate și independență.

În coroborare cu prevederile art. 18 din Legea nr. 133 din 08 iulie 2011 persoana, care consideră că i-a fost vătămat dreptul la viața privată consacrat de art. 8 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, poate să se adreseze în instanța de judecată, însă doar după adresarea la Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, care se pronunță dacă prelucrarea datelor cu caracter personal a avut loc în conformitate cu legea. Respectiv, instanțele naționale nu se pot pronunța în contenciosul administrativ asupra constatării conformității prelucrării datelor cu caracter personal, ci pot doar examina o acțiune, prin care se contestă constatarea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

În speță, Anatolie Martînov s-a adresat cu pretenția privind constatarea faptului prelucrării datelor cu caracter personal și compensarea prejudiciului moral în instanța de judecată la 05 mai 2016.

Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău, fără rezerve, prin încheierea din data de 17 iunie 2016 a primit spre examinare cererea de chemare în judecată. (f.d.36, vol.I)

Ulterior adresării în instanța de judecată Anatolie Martînov a depus plângere la Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

În urma verificărilor efectuate și examinării materialelor acumulate, la 29 decembrie 2016, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a emis decizia nr. 300 privind finalizarea controlului nr. 02/11/213/16 și a constatat că utilizatorul autorizat din cadrul Biroului de identificare a vizualizat datele cu caracter personal ale lui Anatolie Martînov, stocate în Registrul de stat al populației, în lipsa unui scop și temei legal justificat, contrar prevederii Legii nr. 133 din 08 iulie 2011. (f.d. 56-58, vol.I)

Astfel, Curtea observă că autoritatea exclusiv competentă în materie a constatat încălcarea prevederilor art. 4, alin. (1), lit. a), b) și art. 5, alin. (1) din Legea nr. 133 din 08 iulie 2011 și anume Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

La 12 octombrie 2020 Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a emis hotărârea, prin care a constatat că Anatolie Martînov nu a respectat consecutivitatea procedurilor, ori adresarea față de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal trebuia să intervină înaintea introducerii cererii de chemare în judecată.

Acest raționament este considerat eronat de către completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, deoarece până la adoptarea hotărârii Anatolie Martînov a înlăturat acest neajuns și a prezentat instanței de judecată decizia Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr. 300 din 29 decembrie 2016, prin care s-a constatat faptul încălcării și prelucrării ilegale a datelor cu caracter personal ce-l vizează pe Anatolie Martînov. Prin urmare în absența anulării constatării autorității competente, instanțele de judecată ierarhic inferioare urmau să ia în considerație decizia Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr. 300 din 29 decembrie 2016.

Mai mult, această motivare a instanțelor de judecată este considerată de către instanța de recurs ca fiind o interpretare deosebit de riguroasă dată unei norme de procedură (formalism excesiv) și care îl privează pe Anatolie Martînov de dreptul de acces la o instanță, ori cauza s-a aflat pe rolul instanțelor de judecată din anul 2016, instanțele nu au scos cererea de pe rol sau nu a restituit-o pentru ca Anatolie Martînov să se adreseze cu plângere Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal. Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în cadrul procesului a constatat încălcarea despre care Anatolie Martînov a sesizat instanța și care i-a cauzat prejudicii morale.

La acest segment este de menționat jurisprudența constantă a CtEDO potrivit căreia în fiecare caz trebuie să se procedeze la o evaluare în lumina particularităților procedurii despre care se face vorbire. Instanțele trebuie, în aplicarea normelor de procedură, să evite un formalism excesiv care ar aduce atingere caracterului echitabil al procedurilor și o flexibilitate excesivă care ar conduce la eliminarea condițiilor procedurale stabilite de lege.

În urma celor relatate instanța de recurs ajunge la concluzia că motivarea instanțelor de judecată ierarhic inferioare privind netemeinicia pretenției cu privire la constatarea faptului prelucrării datelor cu caracter personal este eronată din motivele relatate mai sus, însă soluția de respingere a aceste pretenții este corectă. La caz, Anatolie Martînov de-a lungul procedurii în contenciosul administrativ solicită de la instanțele de judecată constatarea prelucrării ilegale a datelor sale cu caracter personal, astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ

al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reiterează că nu este competența instanțelor de judecată să se pronunțe pe această pretenție, competența dată fiind atribuită exclusiv Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal prin Legea privind protecția datelor cu caracter personal. În speță, IP „Agenția Servicii Publice”, către care a fost îndreptată această pretenție nu este pârâtul corespunzător, motiv pentru care acțiunea ca soluție corectă a fost respinsă.

Totodată, instanța de recurs menționează că Anatolie Martînov pe lângă pretenția cu privire la constatarea faptului prelucrării datelor cu caracter personal, a mai solicitat repararea prejudiciului moral cauzat în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal, cerință, care de asemenea a fost respinsă de instanțele de judecată, deși trebuiau să ia în cont decizia Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr. 300 din 29 decembrie 2016.

Astfel, referitor la pretenția privind repararea prejudiciului moral cauzat în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal instanța de recurs reține că aceasta a fost respinsă de către instanțele de judecată, deoarece Anatolie Martînov nu a respectat procedura prealabilă și nu s-a adresat către IP „Agenția Servicii Publice” după data emiterii deciziei Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr. 300 din 29 decembrie 2016 cu cerere privind repararea prejudiciului moral cauzat în rezultatul prelucrării datelor sale cu caracter personal.

Această concluzie este considerată de către completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție eronată, ori potrivit art. 18 din Legea nr.133 din 08 iulie 2011, orice persoană care a suferit un prejudiciu în urma prelucrării de date cu caracter personal efectuată ilegal sau căreia i-au fost încălcate drepturile și interesele garantate de prezenta lege are dreptul de a sesiza instanța de judecată pentru repararea prejudiciilor materiale și morale.

Așadar, legiuitorul prin Legea nr. 133 din 08 iulie 2011 a prevăzut o excepție de la obligația înaintării unei cereri prealabile în contenciosul respectiv.

În acest context raționamentul instanțelor de judecată privind necesitatea respectării procedurii prealabile, în conformitate cu art. 14 și art. 15, alin. (1) din Legea contenciosului administrativ (în vigoare până 01 aprilie 2009), este absolut eronat.

Astfel, pornind de la conținutul art. 18 din Legea nr.133 din 08 iulie 2011, și anume „are dreptul de a sesiza instanța de judecată pentru repararea prejudiciilor materiale și morale”, nici Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, nici ÎP „Agenția Servicii Publice” nu sunt competente pentru aprecierea cuantumului solicitat de persoana a cărui drept a fost lezat, nici pentru repararea propriu-zisă a prejudiciului suferit în urma prelucrării datelor cu caracter personal. Instanța de recurs constată că în ceea ce ține de repararea prejudiciului suferit, doar instanța de judecată este competentă.

Dat fiind faptul că pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral derivă din prelucrarea de către ÎP „Agenția Servicii Publice” a datelor cu caracter personal ale lui Anatolie Martînov, fapt constatat prin decizia Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr. 300 din 29 decembrie 2016, instanța de recurs conchide că acesta este parțial întemeiat și urmează a fi admisă.

Prin urmare, la examinarea cerinței privind compensarea prejudiciului moral, instanța de recurs reține că unul din criteriile orientative generale de apreciere a

prejudiciului moral este criteriul echității, iar compensația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire.

În temeiul CEDO, acest criteriu se realizează prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Respectiv, fiecare persoană care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul adus, dar numai instanța de judecată este împuternicită de lege să aprecieze cuantumul prejudiciului moral, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de circumstanțele cazului concret, de personalitatea părților. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victime.

La caz, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal prin decizia nr. 300 din 29 decembrie 2016 a constatat faptul încălcării și prelucrării ilegale de către autoritatea pârâtă a datelor cu caracter personal ce-l vizează pe Anatolie Martînov, efectuată la 14 noiembrie 2015. Prin urmare, s-a admis violarea drepturilor lui Anatolie Martînov la prelucrarea datelor cu caracter personal, ceea ce a generat cauzarea suferințelor morale în legătură cu încălcarea acestui drept.

În conformitate cu art. 1422, alin. (1) și art. 1423 din Codul civil (în vigoare la momentul depunerii acțiunii), în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, durata suferințelor, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Din explicațiile reclamantului rezultă că el are o temere în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal, dat fiind faptul că a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne în funcția de șef al Direcției Generale Analiză Monitorizare și Evaluarea Politicilor, care asigură controlul și supravegherea activității tuturor subdiviziunilor subordonate, inclusiv, avea menirea de a efectua controale complexe și inopinate, în cadrul cărora supunea verificării întreaga activitate a subdiviziunilor, inclusiv activitatea specială de investigații, este îngrijorat de viața și sănătatea sa, cât și a membrilor familiei sale, fiind cu grijă să nu fie intimidat, atacat cu cauzarea vătămarilor corporale periculoase pentru viața și sănătatea sa și a membrilor familiei sale.

În această consecutivitate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, reține că suma solicitată de către Anatolie Martînov cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 50 000 de lei este una exagerată și nejustificată or, la stabilirea cuantumului despăgubirilor se impune necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie venituri nejustificative.

Astfel, instanța de recurs ajunge la concluzia acordării sumei de 2 000 lei cu titlu de prejudiciu moral ca fiind o satisfacție echitabilă în raport cu suferințele morale și psihice suportate de către Anatolie Martînov, nefiind excesivă pentru ÎP „Agenția Servicii Publice” și nici un venit nejustificat pentru Anatolie Martînov.

Așadar, circumstanțele descrise permit instanței de recurs să conchidă că atât prima instanță, cât și instanța de apel au aplicat eronat prevederile legii, nu au cercetat multiaspectual probele anexate la materialele cauzei și nu au dat apreciere tuturor argumentelor invocate de către participanții la proces, motiv din care se distinge necesitatea admiterii recursului depus de către Anatolie Martînov, casării parțiale a deciziei din data de 23 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din data de 12 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu emiterea în această parte a unei decizii noi, prin care să fie admisă parțial pretenția lui Anatolie Martînov cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal.

Finalmente, Colegiul învederează că soluția asupra fondului cauzei, la care a ajuns instanța de recurs, este compatibilă cu prevederile articolului 6 § 1 CEDO, fiind prevăzută de art. 248, alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, potrivit căruia examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează parțial decizia instanței de apel și emite o nouă decizie în partea casată.

Conform articolelor 258, alin. (3), 248 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul depus de către Anatolie Martînov.

Se casează decizia din data de 23 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din data de 12 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și se emite în această parte o decizie nouă, prin care se admite parțial pretenția lui Anatolie Martînov cu privire la repararea prejudiciului moral.

Se încasează din contul Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” în beneficiul lui Anatolie Martînov prejudiciul moral în mărime de 2 000 (două mii) lei.

În rest decizia din data de 23 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din data de 12 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan

Victor Burduh

Maria Ghervas